

ด่วนที่สุด

ที่ วท (ปคร) ๐๒๑๑/๕๕๐๑๕๖๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ☒ ก่อนประชุม
รับที่ 2189 ☐ หลังประชุม
วันที่ 6 ต.ค. 55 เวลา 9.30 ☒ แจกที่ประชุม
☐ ไม่แจกที่ประชุม

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ถนนพระราม ๖ ราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

สวท ๖/391.3

๖ มี.ค. 55
19.30 น.

มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง แผนจัดการมลพิษ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา
เรื่อง ที่ ๑๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๔๐๖๒
ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเสนอ
ความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง แผนจัดการมลพิษ พ.ศ.
๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับแผนจัดการมลพิษ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙
และเห็นว่าการจัดทำแผนดังกล่าว เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และมีความสอดคล้องกับ (ร่าง) นโยบาย
และแผนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) นอกจากนี้
กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (พว.) ได้มีการจัดตั้ง
คลัสเตอร์พลังงานและสิ่งแวดล้อม เพื่อผลักดันการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา
ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมของชาติ และเพื่อนำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งงานวิจัยที่
แผนการจัดการมลพิษได้จัดลำดับความสำคัญสอดคล้องกับแผนการพัฒนาของ พว. และที่ผ่านมาได้มีการ
ดำเนินโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ โครงการด้านการทำความสะอาดก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์เพื่อให้สามารถ
ป้อนเข้าสู่เครื่องยนต์สำหรับปั่นไฟฟ้าได้ โดยลดปัญหาการกักตุนวัสดุซึ่งเป็นปัญหาที่มักพบกับการใช้งาน
ก๊าซชีวภาพในประเทศในปัจจุบัน โครงการปรับปรุงคุณสมบัติของก๊าซชีวภาพให้เหมาะสมต่อการใช้งาน
ทดแทนก๊าซธรรมชาติสำหรับรถยนต์ (NGV) ในอนาคต การบำบัดน้ำเสียจากอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อลด
การปล่อยมลพิษและเพื่อผลิตพลังงาน การพัฒนาเตาเผาแบบ Gasification เพื่อเปลี่ยนขยะเป็นก๊าซ
สังเคราะห์ (Syngas) และเพื่อใช้ผลิตกระแสไฟฟ้า การวิจัยวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาโครงสร้าง
พื้นฐานเพื่อการประเมินและการติดตามการปล่อยคาร์บอนฟุตพริ้นท์ โครงการศูนย์ความเป็นเลิศด้านการออกแบบเชิง
นิเวศเศรษฐกิจ การพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าปลอดสารพิษ และสินค้าสีเขียว (Green Supply Chain)
นอกจากนี้มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ข้อคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการมลพิษ

๑.๑ ข้อ ๔.๑.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนต้องจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
มูลฝอย ติดเชื้อ ของเสียอันตรายชุมชนได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ในข้อ ๘) ส่งเสริมการใช้พลังงาน
สะอาดและพัฒนาพลังงานทางเลือกโดยสนับสนุนและสร้างมาตรการจูงใจเพื่อให้นโยบายการแปรรูปขยะมูล
ฝอยเป็นพลังงาน (Waste to Energy) เกิดผลในทางปฏิบัติ

ความเห็น แนวคิดการส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาดและพัฒนาพลังงานทางเลือก เป็น
แนวคิดที่ดี และเทคโนโลยีในปัจจุบันก็มีความพร้อมในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญของการดำเนินการ
๒/ที่ควร...

ที่ควรพิจารณา คือ การมีส่วนร่วมและความพร้อมของหน่วยงานปฏิบัติ (ชุมชนหรือหน่วยราชการในพื้นที่) ซึ่งจะช่วยให้นโยบายประสบความสำเร็จและสามารถดำเนินงานได้อย่างยั่งยืน

๑.๒ ข้อ ๔.๒.๑ การผลิตภาคเกษตรกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในข้อ ๖) สนับสนุนการผลิตพลังงานทดแทนในชุมชนโดยส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากของเสียและวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรเพื่อลดมลภาวะต่อชุมชน

ความเห็น การสนับสนุนการผลิตพลังงานทดแทนในชุมชน โดยใช้ประโยชน์จากของเสียและวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร เช่น การผลิตก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์ หรือนำกากเหลือมาหมักทำปุ๋ย เป็นแนวคิดที่ดีและควรเร่งส่งเสริมให้เกิดการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้นในประเทศ โดยหน่วยงานภาครัฐ อาทิ กระทรวงพลังงานควรให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านการสนับสนุนงบประมาณ เทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมทั้งการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้กับชุมชน

๑.๓ ข้อ ๔.๔.๑ ส่งเสริมการใช้นานพาหนะและเชื้อเพลิงที่มีมลพิษต่ำ ในข้อ ๑) สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตยานพาหนะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น รถยนต์ที่ประหยัดและใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า (Eco Car) รถยนต์ที่มีอัตราการระบายมลพิษทางอากาศต่ำ รถยนต์ปล่อยมลพิษ (Zero Emission) เป็นต้น

ความเห็น การสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตยานพาหนะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ทั้งนี้ ควรจะมีการส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของเทคโนโลยีด้านเชื้อเพลิงชีวภาพภายในประเทศ (ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ) รวมทั้งมีมาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพของประเทศ เพื่อลดผลกระทบด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม การพัฒนาในสาขานี้ จำเป็นต้องดำเนินการอย่างสอดคล้องกับกระแสการพัฒนาของนานาชาติ เนื่องจากไทยยังต้องอาศัยการนำเข้าวัตถุดิบที่จำเป็นจากต่างประเทศ อีกทั้งอุตสาหกรรมยานยนต์ซึ่งเป็นผู้ขับเคลื่อนเทคโนโลยีที่สำคัญ มีทิศทางวิจัยและพัฒนาของตนเอง จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาแผนที่นำทางการพัฒนาร่วมกัน เพื่อทุกฝ่ายสามารถกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๑.๔ ข้อ ๔.๗.๑ สนับสนุนการวิจัยองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้ในการจัดการมลพิษที่ยั่งยืนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในการนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพและปัญหาในแต่ละพื้นที่ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเชื่อมโยงผลการวิจัยไปสู่เชิงพาณิชย์มากขึ้น

ความเห็น การสนับสนุนการวิจัยองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้ในการจัดการมลพิษสำหรับชุมชน เป็นเรื่องที่สำคัญและเร่งด่วน ทั้งนี้ หากมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเชื่อมโยงผลการวิจัยก็จะช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและสามารถดำเนินงานได้อย่างยั่งยืน

๑.๕ ข้อ ๔.๗.๒ การจัดลำดับความสำคัญและจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการวิจัยเพื่อการจัดการมลพิษ ในข้อ ๑) การวิจัยเพื่อการนำของเสียหรือวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์ในชุมชนหรือในกระบวนการผลิต และการนำของเสียมาผลิตเป็นพลังงานทดแทน (Waste to Energy) และข้อ ๒) การวิจัยวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและวัสดุสำหรับเป็นบรรจุภัณฑ์หรือใช้ห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ (Packaging) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ความเห็น ควรเน้นที่การป้องกันมลพิษโดยการส่งเสริมการวิจัยและการใช้เทคโนโลยีสะอาด การวิจัยเพื่อการนำของเสียหรือวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์ในชุมชนหรือในกระบวนการผลิต และการนำของเสียมาผลิตเป็นพลังงานทดแทน และการวิจัยโดยใช้หลักการประเมินตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและวัสดุสำหรับเป็นบรรจุภัณฑ์หรือใช้ห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ (Packaging) ที่เป็นมิตรกับ

๓/สิ่งแวดล้อม...

สิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ทั้งนี้ ควรที่จะมีการบูรณาการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเชื่อมโยงผลการวิจัยระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ประหยัดงบประมาณรวมทั้งลดระยะเวลาในการดำเนินงาน อนึ่ง ผลการวิจัยผลกระทบของการจัดการขยะต่อสิ่งแวดล้อมตลอดวัฏจักรชีวิตของการผลิตและการบริโภค ที่ได้มีการศึกษาวิจัยทั่วโลก ต่างพบว่าการป้องกันการก่อกมลพิษตั้งแต่ต้นกำเนิด เป็นแนวทางการดำเนินการที่คุ้มค่าและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด เมื่อมีของเสียเกิดขึ้น การรีไซเคิล เป็นแนวทางการจัดการขยะที่ให้ผลคุ้มค่าที่สุดในมุมมองเศรษฐศาสตร์ สังคม และสิ่งแวดล้อม จึงควรมีการผลักดันให้เกิดการบูรณาการนโยบายและแผนการดำเนินการในภาคการผลิตและการบริโภค โดยใช้หลักการพิจารณาตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ (Life-cycle Thinking) โดยมุ่งเน้นการผลักดันสังคมไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร (Resource Efficiency) ที่สอดคล้องกับกฎระเบียบควบคุมการวางตลาดสินค้าในต่างประเทศ

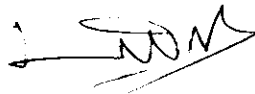
๒. ควรผลักดันข้อกำหนดด้านการทำเครื่องหมายวัสดุตามมาตรฐานสากล และการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เอื้อต่อการคัดแยกวัสดุที่ต้นทางและการนำวัสดุที่มีค่ากลับมารีไซเคิล เพื่อลดภาระในการจัดการขยะอันตรายในระยะยาว เพิ่มประสิทธิภาพการรีไซเคิลและเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุรีไซเคิล

๓. ควรมีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการรีไซเคิลวัสดุวิศวกรรม ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย เพื่อลดการก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการรีไซเคิลโดยไม่ถูกหลักวิชาการ และเพื่อเพิ่มคุณภาพวัสดุรีไซเคิลให้สามารถนำกลับมาใช้ผลิตเป็นสินค้าที่เป็นสินค้ากระแสหลักได้

๔. ควรสนับสนุนการบริโภคสินค้าที่นำเอาวัสดุรีไซเคิลมาใช้ โดยผนวกข้อกำหนดส่วนผสมวัสดุรีไซเคิลในเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมภาครัฐ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่มีการดำเนินการในประเทศอื่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปลอดประสพ สุรัสวดี)

รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทร. ๐ ๒๓๓๓ ๓๔๖๗

โทรสาร ๐ ๒๓๓๓ ๓๔๓๘

E-mail jindamas@most.go.th